

LegalSource™ audito ataskaita

VĮ Valstybinių miškų urėdija Anykščių regioninis padalinys

Pasirinkite 2019

Ataskaitos data: 2019.08.29

Sertifikato kodas: NC-LS-000036

Sertifikatas išduotas: 2019 m. rugsėjo 4 d.

Organizacijos kontaktai:

Vilniaus g. 101, Anykščiai, Lietuva

Auditą atliko:

NEPCon OÜ
Filosoofi 31, 50108 Tartu, Estija
Kontaktinis asmuo: Gerimantas Gaigalas
Tel: +370 616 25024
El. p.: ggaigalas@nepcon.org

LegalSource™
by NEPCon

LegalSource auditio ataskaitos šablonas:	
Dokumento kodas:	LS-03
Dokumento tipas:	LegalSource auditio ataskaitos šablonas
Apimtis:	Tarptautinis
Dokumento statusas:	Patvirtintas
Versija:	V 2.1
Data:	2019 m. sausio 23 d.
Konsultacijos laikotarpis:	N/A (Netaikomas)
Patvirtinimo įstaiga:	NEPCon
Kontaktinis asmuo:	Darren Brown, Medienos teisėtumo programos vadovas
Kontaktinis el. paštas:	db@nepcon.org

Turinys

A. IVADAS	4
B. APIMTIS	4
C. AUDITO IŠVADOS	6
D. UŽDARYTI NEATITIKČIŲ PROTOKOLAI.....	7

A. Įvadas

Šios ataskaitos tikslas yra įvertinti VĮ Valstybinių miškų urėdijos Anykščių regioninio padalinio, toliau vadinamos įmonė, veiklos atitiktis LegalSource standarto reikalavimams. Ataskaitoje pateikiamas LegalSource auditorių išvados, kurie įvertino įmonės sistemas ir veiklą pagal taikomus reikalavimus. Tolimesnėse dalyse pateikiamas audito išvados ir tolesni veiksmai, kurie reikalaujami iš įmonės.

Ginčų spendimas: Jei suinteresuotos šalys turi pastabų dėl "LegalSource" standarto ar audituojančios įstaigos, jie raginami kreiptis į artimiausią NEPCon regioninį biurą. Oficialūs klausimai ir skundai turėtų būti siunčiami raštu.

B. Apimtis

"LegalSource" auditas, ataskaita ir sertifikatas apima tokią sritį:

Ataskaitos tipas	
Ataskaitos tipas:	Vieša santrauka

Informacija apie įmonę	
Pagrindinis asmuo:	Valdas Šaučiūnas, gamybos organizavimo vyr. specialistas
Adresas:	Vilniaus g. 101, Anykščiai, Lietuva
Tel./Svetainė/El. p.:	+370 443 98953/ www.vivmu.lt / valdas.sauciunas@vivmu.lt
Teisinis įmonės tipas:	Valstybės įmonė
Pagrindinė veikla	Miško savininkas/ valdytojas
Organizacijos apibūdinimas:	Valstybinių miškų urėdija Anykščių regioninis padalinys yra valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti ir naudojanti valstybinius miškus ir jais disponuojanti įstatymu nustatyta tvarka. Visas įmonės turtas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Kadangi visos Europos Sajungos valstybės turi laikytis ES medienos reglamento reikalavimų, todėl įmonė nusprendė sertifikuotis pagal LegalSource standartą, kuris yra suderintas su ES medienos reglamentu. Dėl nustatytos rizikos Lietuvai darbų saugos ir sveikatos srityje, įmonė parengė Deramo patikrinimo sistemą bei rizikos mažinimo priemonių planą, kurių dėka mažina nustatytą riziką.

Sertifikato apimtis	
Sertifikato tipas	☒ Individualus ☐ Grupinis/ Sudėtinis
Įvertinti standartai:	☒ LegalSource standartas (LS-02) v2 ☐ NEPCon Bendrinis gamybos grandies standartas (NC-STD-01) ☐ NEPCon Bendrinis grupinio ir sudėtinio sertifikavimo standartas (NC-STD-02)

Produkto apimtis:	Žr. įmonės Deramo patikrinimo procedūrų 4 skyrių „Deramo patikrinimo sistemos apimtis“ (Pav.1)
Sertifikato apimčių pasikeitimai nuo paskutinio auditu:	Pasikeitimų nėra
Sertifikato padaliniai ar grupės nariai	
☐ Vietoj lentelės žemiau, informacija yra pateikiama priede [ĮVESKITE PRIEDO NUMERĮ]	

Vertinimo procesas	
Audito komanda:	Gerimantas Gaigalas, LS vadovaujantis auditorius. G. Gaigalas Lietuvos žemės ūkio akademijoje apgynė miškininkystės magistro laipsnį, Mykolo Romerio universitete – teisės bakalauro ir tarptautinės teisės magistro laipsnius bei Vilniaus aukštesniojoje elektronikos mokykloje įgijo programuotojo specialybę. Dirbo LR aplinkos ministerijoje Miškų departamento, vėliau vadovavo šios ministerijos Tarptautinių ryšių ir sutarčių skyriui. Taip pat dirbo Jungtinių Tautų aplinkos plėtros programos (UNDP) Papua Naujosios Gvinéjos biure bei Europos Komisijos Jungtinių tyrimų centro Aplinkos ir tvarumo institute Italijoje. Nuo 2013 m. dirba UAB „NEPCon LT“ sertifikavimo vadybininku.
Audito proceso aprašymas:	Šio resertifikavimo audito metu buvo peržiūrėtos Valstybinių miškų urėdijos Anykščių regioninio padalinio (toliau – padalinys) deramo patikrinimo sistemos procedūros, rizikos vertinimas, rizikos mažinimo priemonių planas, mokymus patvirtinantys dokumentai, darbų saugos patikrinimo aktų analizė bei kiti, su šio standarto įgyvendinimu susiję dokumentai. Taip pat buvo bendrauta su už deramo patikrinimo sistemos procedūrų įgyvendinimą bei kitais, pagal procedūrose nustatytais kompetencijos sritis, atsakingais padalinio darbuotojais. Išvykos į mišką metu, kartu su padalinio atsakingais darbuotojais buvo patikrinti rangovinės įmonės darbininkai, siekiant įvertinti ar darbų saugos reikalavimų yra laikomasi darbo metu. Po patikrinimų miške bei dokumentų peržiūros ir pokalbių su atsakingais darbuotojais, buvo pristatyti preliminarūs audito rezultatai ir išvados.
Veiksmai, kurių ėmési įmonė prieš ataskaitos parengimą:	Nėra
Pastabos kitam auditui:	Nėra

C. Audito išvados

Audito išvada:

Patvirtinta sertifikavimui: Neatitikčių neiškelta

Sertifikavimui nepatvirtinta : Pasirinkite

Papildomi komentarai: [Pridėti jei taikoma]

Neatitikties

Neatitikties protokoluose (NAP) apibūdinamos audito metu nustatytos neatitikties. NAP nurodo įmonėms nustatytus terminus atitikčiai įrodyti. ESMINĖS neatitikties, iškeltos vertinimų/re-sertifikavimo metu, turi būti įvykdytos prieš išduodant sertifikatą. ESMINĖS neatitikties, iškeltos kasmetinio audito metu, turi būti uždarytos per NAP nustatyta terminą, kitaip sertifikatas bus sustabdytas. Jei taikoma, visos neatitikties standarto reikalavimams yra nurodomos žemiau:

Neatitikčių neiškelta.

Pastebėjimai

Pastebėjimai iškeliami ankstyvose probleminių situacijų stadijose, kol dar nesudarytos sąlygos neatitiktims, tačiau auditoriaus nuomone, nesiimant priemonių, ateityje gali tapti neatitiktimis, jei į pastebėjimus nebus atsižvelgta.

Pastebėjimų neiškelta.

D. Uždaryti Neatitikčiu Protokolai

Uždarytos neatitiktyos

Šiame skyriuje nurodoma, kaip įmonė tinkamai atsižvelgė į iškeltas neatitiktis, per paskutinį auditą arba nuo jo pabaigos.

Bet kokios neatitiktyos, kurios negali būti uždarytos, lieka atviros ir pateikiamas C skyriuje (aukščiau). Neįvykdžius neesminio NAP, šis yra perkvalifikuojamas iki esminio NAP; įmonė turi atlkti nurodytus veiksmus, kitaip bus sustabdytas sertifikatas.

NAP: 01/19	NAP klasifikavimas: neesminis
Standartas ir reikalavimas:	LegalSource standartas (LS-02) v2 Standarto reikalavimas: 2.4 Visi tiesiogiai susiję darbuotojai turi žinoti ir tinkamai vykdyti įmonės procedūras, kurios susijusios su šio standarto įgyvendinimu.
Ataskaitos skyrius:	2.4
Neatitikties apibūdinimas ir susiję įrodymai:	
Įmonės ES medienos reglamento ir LegalSource deramo patikrinimo sistemos procedūrose numatyta, kad visiems atsakingiems darbuotojams yra atliekami mokymai, tam, kad darbuotojai gautų reikalingas žinias bei kvalifikaciją priskirtoms pareigybėms atlkti tuo pačiu užtikrinant taikomų ESMR reikalavimų įgyvendinimą. Audituojamu laikotarpiu buvo atnaujintos įmonės ES medienos reglamento ir LegalSource deramo patikrinimo sistemos procedūros, tačiau mokymai atsakingiems darbuotojams nebuvvo atlkti. Dėl šios priežasties yra keliamas neesminės neatitikties.	
Koregavimo veiksmų reikalavimas:	Organizacija turi atlkti koregavimo veiksmus, siekdama įrodyti atitiktį aukščiau nurodytiems reikalavimams. Pastaba: Įmonė koregavimo veiksmais didžiausią dėmesį turi skirti neatitikties, pateiktos aukščiau, panaikinimui bei jos atsiradimo priežasties pašalinimui, siekiant užtikrinti, kad ji nepasikartotų.
Ivykdymo terminas:	Iki kito kasmetinio audito, bet ne vėliau nei per 12 mėnesių nuo galutinės ataskaitos patvirtinimo datos.
Organizacijos pateikti įrodymai:	<ul style="list-style-type: none">Gamybinio pasitarimo protokolas (Pav. 9)Su LegalSource sertifikavimo procedūromis susipažinusiu atsakingu darbuotoju sąrašas (Pav. 9)
Surinkti įrodymai:	2019 m. liepos 9 d. Įmonė organizavo atsakingų darbuotojų mokymus, susijusius su LegalSource sertifikavimo procedūromis ir jų įgyvendinimu. Audito metu įmonė pateikė gamybinio pasitarimo protokolą bei su LegalSource sertifikavimo procedūromis susipažinusiu atsakingu darbuotoju sąrašą. Bendraujant su atsakingais darbuotojais, įsitikinta, kad jie žino, supranta ir vykdo Legal Source procedūrose numatytas funkcijas pagal jų kompetencijos sritis.
NAP statusas:	IVYKDYTA
Komentarai (jeigu yra):	

PRIEDAS NR. 1

Urēdijos parengtas

LegalSource rizikos vertinimas

Turinys

Teisėtumo vertinimas	3
Reikalavimai.....	3
1.1. Žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teisės.....	3
1.2 Koncesijų licencijos.....	3
1.3 Miškotvarka ir kirtimų planavimas.....	5
1.4 Leidimai kirsti mišką.....	5
1.5 Atskaitymai žemės savininkui ir mokesčių, susijusių su kirtimu, mokėjimas	8
1.6 Pridėtinės vertės mokesčiai ir kiti pardavimo mokesčiai	8
1.7 Pajamų ir pelno mokesčiai	10
1.8 Medienos kirtimo nuostatai	10
1.9 Saugomos teritorijos ir rūšys	13
1.10 Aplinkosaugos reikalavimai	15
1.11 Darbuotojų sauga ir sveikata.....	17
1.12 Legalus įdarbinimas.....	19
1.13 Paprotinės teisės	22
1.14 Laisvas ir išankstinis sutikimas.....	22
1.15 Vietinių gyventojų-čiabuviių teisės	22
1.16 Rūšių, kiekiečių, kokybės klasifikacija	23
1.17 Prekyba ir transportas	25
1.18 Tikslinė prekyba ir sandorių kainodara.....	27
1.19 Muitinės reglamentai	29
1.20 CITES.....	29

Teisėtumo vertinimas

Reikalavimai	Nurodymai	Informacijos šaltiniai	Analizė	Rizikos vertinimas	
1.1. Žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises	<p>Istatymai, apimantys žemės nuosavybės ir valdymo teises, išskaitant papraines iškaitant teisinių priemonių naudojimą, siekiant gauti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises. Jos taip pat apima teisinių įmonės ir mokesčių registravimą, iškaitant tam reikalingas licencijas. Rizika atsiranda, kai teisės į žemę nebuvvo suteiktos pagal galiojančias teisės normas ir, suteikiant žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises nebuvvo apsieita be korupcijos.</p> <p>Šiuo reikalavimu norima užtikrinti, kad bet kokios žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises buvo išduotos pagal galiojančius įstatymus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Lietuvos Respublikos Konstitucija (1992-10-25)</u> • <u>Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (2000-07-18, Nr. VIII-1864)</u> • <u>Nekilnojamų turto registro įstatymas (1996-09-24, Nr. I-1539)</u> • <u>Žemės reformos įstatymas (1991 m. liepos 25 d., Nr. I-1607)</u> • <u>Pileičiu nuosavybės teisių į išlikusi nekilnojamai turta atkūrimo įstatymas (1997-07-01, Nr. VII-359)</u> • <u>Nuosavybės teisių atstatymas į miško plotus ekvivalentine natūra (Vyriausybės nutarimas, 1992-08-25, Nr. 635)</u> • <u>Dėl valstybinės reikšmės miškų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonėms mišku urėdijoms (Vyriausybės nutarimas, 2006-05-17, Nr. 454)</u> 	<p>Istatymai, apimantys žemės nuosavybės ir valdymo teises, iškaitant papraines iškaitant teisinių priemonių naudojimą, siekiant gauti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises. Jos taip pat apima teisinių įmonės ir mokesčių registravimą, iškaitant tam reikalingas licencijas. Rizika atsiranda, kai teisės į žemę nebuvvo suteiktos pagal galiojančias teisės normas ir, suteikiant žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises nebuvvo apsieita be korupcijos.</p> <p>Šiuo reikalavimu norima užtikrinti, kad bet kokios žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises buvo išduotos pagal galiojančius įstatymus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Lietuvos Respublikos Konstitucija (1992-10-25)</u> • <u>Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (2000-07-18, Nr. VIII-1864)</u> • <u>Nekilnojamų turto registro įstatymas (1996-09-24, Nr. I-1539)</u> • <u>Žemės reformos įstatymas (1991 m. liepos 25 d., Nr. I-1607)</u> • <u>Pileičiu nuosavybės teisių į išlikusi nekilnojamai turta atkūrimo įstatymas (1997-07-01, Nr. VII-359)</u> • <u>Nuosavybės teisių atstatymas į miško plotus ekvivalentine natūra (Vyriausybės nutarimas, 1992-08-25, Nr. 635)</u> • <u>Dėl valstybinės reikšmės miškų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonėms mišku urėdijoms (Vyriausybės nutarimas, 2006-05-17, Nr. 454)</u> 	<p>Lietuviuje nekilnojamo turto registracijos procesą griežiai reguliuoja įvairios teisės normos. Nuosavybės ir valdymo teises gali būti registruojamos žemės registre tik, jei fizinis asmuo ar bet koks formos juridinis asmuo pateikia attinkamus dokumentus, patvirtinančius juridines teises į susijusią žemę. Tai gali būti asmens tapatybės dokumentai (pasas, imonės tapatybės kortelė, pirkimo registracijos dokumentai ir t.t.), pirkimo pardavimo sutartys, teismo sprendimai arba kitų dokumentų, jrodatys juridinę teisę turėti nekilnojamo turto.</p> <p>Lietuvoje nebuvvo nustatyti arba buvo nustatyta labai nedang atveju, kai teisės į žemę buvo suteiktos pažeidžiant vyraujančias teisės normas ir suteikiama žemės valdymo ir tvarkymo teises nebuvvo apsieita be korupcijos.</p> <p>Valstybės įmonėms miškų urėdijoms, valstybinės reikšmės miškų perdavimams patikėjimo teise yra patvirtintas Lietuvos respublikos vyriausybės nutarimu, taigi rizikos lygis yra laikomas nereikšmingu.</p>	<p>Lietuviuje miškų koncesijų teisės gali būti suteiktos tik valstybinių miškų tvarkymui. Šiuo metu nebuvvo suteiktos jokių valstybinių miškų tvarkymo koncesijų licencijos. Valstybinis miškus tvarko skirtinių valstybės juridinių subjektų (42 valstybinių miškų urėdijos). Kuršiu</p>	Rizika nereikšminga
1.2 Koncessijų licencijos	<p>Istatymai, reguliuojantys miškų koncesijų licencijų išdavimo tvarką išskaitant teisinių priemonių naudojimą koncesijų licencijai gauti.</p> <p>Ypač gerai žinomas su koncessijų licencijomis susijusios problemos – tai</p>	<p>Koncessijų įstatymas (1996-09-10 Nr. I-1510).</p>	<p>Lietuviuje miškų koncesijų teisės gali būti suteiktos tik valstybinių miškų tvarkymui. Šiuo metu nebuvvo suteiktos jokių valstybinių miškų tvarkymo koncesijų licencijos. Valstybinis miškus tvarko skirtinių valstybės juridinių subjektų (42 valstybinių miškų urėdijos). Kuršiu</p>	Rizika nereikšminga	

	<p>Kyšai, korupcija ir protegavimas pagal giminystę. Miškų koncesijų licenciju arba teisių miško kirtimui išdavimo procesas turi atitiktį reklamą tvarką.</p> <p>Šiuo rodikliu norma išvengti situaciją, kai organizacijos gauna koncesijų licencijas nelegaliomis priemonėmis. Pavyzdžiui, kyšininkavimu arba, kai organizacijos ar kitų subjektų neturintys galimybų į tokias teises, gauna jas nelegaliomis priemonėmis.</p> <p>Apribojimas, į kurį reikėtų atsižvelgti vertinant šio rodiklio riziką – nustatyti situacijas, kuriose nebuvvo laikomasi finikamo proceso ir, todėl koncesijų teisės gali būti laikomos išduotomis nelegaliai. Vertinant rizikas reikėtų atsižvelgti į šalies arba šalies regiono korupcijos velksmius.</p>	<p>Nerijos nationalinis parkas, Krašto apsaugos ministerija, 60 savivaldybių ir 4 valstybiniai rezervatai).</p>
--	---	---

1.3 Miškotvarka ir kirtimų planavimas	<p>Bet kokie teisinių reikalavimai dėl miškotvarkos, išskaitant miško inventoriacijos atlikimą, miškotvarkos planavimo ir stebėjimo darbus, o taip pat projekto parengimą ir susijusius jų patvirtinimus kompetentingose institucijose.</p> <p>Pagrindinis pavojuς kyla, kai miškotvarkos projekto kokybę skatina per didelį kirtimo intensyvumą (taip gali atsikerti del klaidinė taksacinių duomenų arba, paprasčiausiai, dėl neatliktu arba neteisingai atliku skaičiavimų). Reikėtų atsižvelgti į atvejus, kai reikalingi miškotvarkos projektių dokumentai nėra parengti arba jie nepatvirtinti kompetentingu institucijų.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Mišku išstatymas (1994-11-22, Nr. I-671)</u> • <u>Teritorinio planavimo išstatymas (1995-12-12, Nr. I-120)</u> • <u>Privačiu mišku tvarkymo ir naudojimo duostatai (Vyriausybės nutarimas, 1997-07-24, Nr. 799)</u> • <u>Vidines miškotvarkos projekto rengimo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas, 2016-04-28, Nr. D1-289)</u> • <u>Privačiu mišku individualių miškotvarkos projektu bei miško kirtimo ir atkūrimo planu rengimo, derinimo ir tvirtinimo tvarka (Aplinkos ministro įsakymas 2000-08-12, Nr. 337)</u> • <u>Miškotvarkos darbu vykdymo instrukcija</u> (Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus įsakymas, 2010-01-14, Nr. 11-10-V). • Patvirtintu asmenų turinčių teisę rengti privačių miškų miškotvarkos projektus, sąrašas: http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat/Misko_tvarkosProjekta/Priv%20Osarasas.pdf • Privacių miško valdų miškotvarkos projektų registras: http://www.amvmt.lt:83/pvp.aspx • 2016 m., „Transparency International“ korupcijos suvokimo indeksas: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 	<p>Lietuvoje miškotvarkos projektus rengia tik juridiskai patvirtinti asmenys, turintys speciaļų issilaivinimą miškininkystės srityje (aukštasis arba bent jau aukštasis neuniversitetinis diplomatas miškininkystės srityje) ir įregistruoti specialiai reģistre. Vadovaudamasi Aplinkos ministro 2006 m. rugpjėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406, Valstybinė miškotvarkos tarnyba nuo 2007 m. sausio 1 d. atlieka privačių miško valdų miškotvarkos projektų tvirtinimo ir registravimo mišku valstybės kadastre funkcijas. Visus naujus miškų urėdijų miškotvarkos projektus tvirtina aplinkos ministras, kas užtikrina visų taikomų išstatymų laikymą. Is parengtų privačių miškotvarkos projektų apžvalgos matyti, kad dauguma projektų yra ikišlūs ir neprištarauja teisės aktų reikalavimams. Nors ir gali pasitaikyti kai kuriai atvejui, kai miškotvarkos projektuose pateikiami klaidinė ar netikslių duomenys dėl neteisingų taksacinių duomenų, dėl korupcijos arba, paprasčiausiai, dėl neteisingų skaičiavimų, tačiau Lietuvos tai nėra pračiai paplitęs reiškinys, turinčios neigiamos įtakos mišku tvarkymo ir kirtimo planavimui.</p> <p>„Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. buvo 59 (>50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos miškotvarkos ir kirtimų planavimui Lietuvos.</p>	Rizika nereikšminga
1.4 Leidinai kirsti mišką	<p>Išstatymai, reguliuojantys leidimų kirsti mišką, licencijų ir kitų teisinių dokumentų, reikalingų konkretnems kirtimams vykdyti, išdavimą. Jie apima teisinių priemonių naudojimą</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Leidimu kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašas</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-12-30, Nr. DI-1055) • <u>Biržių atrežimo ir ivertinimo taisyklės</u> (Aplinkos ministro įsakymas 2004-11-10, Nr. 	<p>Lietuvoje leidimai kirsti mišką išduodami pagal išsamų ir griežtą išstatymuose numatyta procesą. Prosesą vykdo ir kontroliuoja Valstybinė miškų tarnyba. Daugumoje atvejų miško kirtimai</p>	Rizika nereikšminga

	<p>leidimams gauti.</p> <p>Šiuo rodikliu norina išvengti situacijų, kai trūksta leidimų kirsti mišką arba jie gaunami nelegaliomis priemonėmis, pavyzdžiu, kyšininkavimu arba, kai leidimai kirsti mišką yra išduodami teritorijoms ar rūšims, kurių negalima kirsti.</p> <p>Kyšininkavimas yra gerai žinoma problema, susijusi su leidimu kirsti mišką išdavimu. Kyšininkavimas paprastai naudojamas norint gauti leidimus kirsti mišką toms teritorijoms ir rūšims, kurių pagal įstatymus kirsti negalima (pvz. saugomos teritorijos, teritorijos, neatitinkančios minimalaus kritimo amžiaus ar skersmens reikalaivinės rūšys, kurių negalima kirsti ir t.t.). Tais atvejais, kai leidimose kirsti mišką nurodytos rūšys ir medienos kokybę turi jątakos atitinkamų preliminarių mokesčių apskaičiavimui, korupcija ir kyšininkavimas gali būti pasielktamas norint produktus priskirti prie tų, uz kuriuos mokamas mažesnis mokesčius. Šalyje arba šalies regionuose korupcijos lygis gali turėti jątakos, todėl vertinant rizikas reikėtų atsižvelgti į korupcijos veiksmus.</p> <p>Neteiseto miško kritimo atvejais, leidinai kirsti mišką iš kaičių vietų, bet ne tu, kur vykdytas kirtimas, gali būti pateiktū, kaip nukirstos medienos teisėtumo įrodymas.</p>	<p>D1-577)</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Mišku iškirtimo technologiniems ir gamybiniems mišku ūkio reikmėms tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas 2002-04-03, Nr. 145) <u>Privatizuojamu mišku kirtimo tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas 2002-04-30, Nr. 219) <u>Mišku ūkio statistika 2016</u> (Valstybinė mišku tarnyba, 2016 m.) <u>Avalytojos medienos pirkimo statistika 2016 m.</u> (Valstybinė mišku tarnyba, 2016 m.) 	<p>vykdomi pagal miškotarkos projekto ir išduotų leidimų kirsti mišką reikalavimus. Tačiau yra konkretų miško kirtimo tipu, kai leidimų kirsti mišką nereikia ir miškas gali būti kertamas tik pateikus raštiska pranešimą Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontroles skyriaus teritoriniams poskiroms. Šie kirtimai apima atrankinius sanitarinius kirtimus: baltalksnį, drebuiļų gluostnių ir blindžią kirtimą neplynais kirtimais III-IV miška grupių miškuose, nepriklasomai nuo medyno amžiaus; neplynus kirtimus vyresniuose kaip 20 metų amžiaus III-IV mišku grupių medynuose, kai miško savininkas savo reikmėms per metus iš vieno hektaro išskerta iki 3 kietmetrių likvidinės medienos, bet ne daugiau kaip 15 kietmetrių iš visos savo miško žemės sklypo; plynmosiuς sanitarinius kirtimus - stichinių nelaimių miškuose atvejais; retinimo ir einaamuošius kirtimus. Taip pat, be leidimo kirsti mišką privataus miško savininkai gali kirsti ribines linijas (1,5 metro į savo pusę), sausuolius, vėjavartas, vėjalaužas, vykdžių jaunuolyną ugdymą iki 20 metų medynuose.</p> <p>Net jeigu teisines institucijos padidino neteiseto miško kritimo kontrole Lietuvoje, neteisėtų kritimo atvejų vis tiek pasitaiko. Paskutinius trejus metus (2012-2014 m.) neteisėtų kirtimų kiekis buvo daugiau stabilius, o 2015 m. sumažėjo apie 33 proc. 2015 m. buvo nustatyti 244 atvejai valstybiiniuose ir privačiuose miškuose, nelegaliai iškrista buvo apie 5200 m³. Didžioji dalis (80 proc.) neteisėtai iškristo miško, sudarancio 4200 m³, buvo iškrista privačiuose miškuose 2015 m. pasitaikė 31 atvejai, kai jau</p>
--	---	---	--

	<p>paganinta apvalioji mediena buvo pavogta iš valstybinės miškų (iš viso 480 m³). Pagal Valstybinės miškų tarnybos pateiktus statistinius duomenis, netiesetai kertama mediena Lietuvoje sudaro tik 0,1 proc. visos iškertamų medienos kiekio. Naujausi turimi 2015 m. duomenys rod़o neteisėto miško kirtimo atvejų ir kiekio mažėjimo tendencijas.</p> <p>Per pastarusius trejus metus nebuvo pranešta apie oficialius kÿsininkavimo atvejus tarp asmenų, atsakingų už leidinį kirsti mišką išdavimą. „Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokumo indeksas 2016 m. buvo 59 (>50), taigi korupcija nera laikoma pagrindiniu veiksnu, turinčiu jątakos galimybei gauti leidimus kirsti mišką toms teritorijoms ir rūsimis, kurių pagal įstatymus nebūtų galima kirsti.</p>
--	---

<p>1.5 Atskaitymai žemės savininkui ir mokesčių susijusiu su kirtiniu, mokėjimais</p>	<p>Istatymai, susiję su konkrečiais teisiskai privalomais miško kirtimo mokesčiais, pavyzdžiu, atskaitymais žemės savininkams, nenukirsto miško pardavimo mokesčiais ir kitaip su medienos tiriu susijusiais mokesčiais.</p> <p>Jie taip pat apima mokesčių mokėjima pagal tinkamą kiekio, kokybės ir rušų klasifikaciją. Neteisinga miško produktų klasifikacija yra gerai žinoma problema ir ji dažnai susijusi su kysią davimu tarmautojams, atsakingiems už klasifikavimo kontrolę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pajamu už parduotą žaliavine medieną ir nenukirstą mišką apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas (Vyriausybės nutarimas, 2014 m. gruodžio 3 d. Nr. 1380) Žaliavines medienos ir nenukirsto miško pardavimo pajamu deklaracijos FR0463 formos ir jos užpildymo taisyklės (2015 m. sausio 2 d. Nr. VA-1) 	<p>Nuo 2015 m. sausio 1 d. visi miško valdytojai (fiziniai ir juridiniai asmenys) privalo apskaičiuoti ir sumokėti privalomuosius 5 procentų atskaitymus i valstybės biudžetą iš pajamų, gautų už pardavimą žaliavine medieną, paruošą ju valdomose miškuose, ir už parduotą ju valdomą nenukirstą mišką.</p> <p>Valstybiniu miško valdytojai (juridiniai asmenys) iš pajamų, gautų už parduotą žaliavine medieną, paruošą ju valdomame miške ir už parduotą ju valdomą nenukirstą mišką, privalo apskaičiuoti ir į valstybės biudžetą papildomai sumokėti privalomuosius 10 procentų atskaitymus.</p>	<p>Rizika nereikšminga</p>
<p>1.6 Pridėtinės vertės mokesčiai ir mokesčiai pardavimo</p> <p>vertės mokesčiai ir kiti pardavimo mokesčiai</p> <p>parduodant produkus be oficialaus pardavimo dokumento arba parduodant produkus daug žemesne už oficialiai rinkos kainą ir mokant neoficialiai.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pridėtinės vertės mokesčio i statymas (2002-03-05, Nr. IX-751) Privalomui atskaitymu į Lietuvos Valstybes biudžetą iš pajamu už parduotą žaliavine medieną ir nenukirsta miška apskaičiavimo ir mokėjimo tvarka (Vyriausybės nutarimas, 2002-08-10, Nr. 1229) Nenukirsto valstybinio miško kainu nustatymas (Apžinkos ministro įsakymas, 1998-09-30, Nr. 194) Nenukirsto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisykles (Vyriausybės nutarimas, 2001-10-31, Nr. 1286) Valstybinės mokesčių inspekcijos Lietuvos mokesčių mokėtoju duomenų bazė 	<p>Lietuvoje pridėtinės vertės mokesčių (PVM) moka visi asmenys (fiziniai ir juridiniai), kurių metinė veiklos apyvarta viršija 45 000 EUR.</p> <p>Valstybinė mokesčių inspekcija yra atsakinga už kiekvieną mėnesį mokesčių mokėtojų deklaruojamo PVM surinkimą. Nuo 2008 m. sausio 1 d. įsigaliojus PVM i statymo pataisai už medieną moka prikėjas, o ne pardavėjas. Įsigaliojus šiam pakeitimui, tapo sunkiau išvengti sumokėti pridėtinės vertės mokesčių. Pastarieji pakeitimai laikomi pakankama prevencinė priemonė neteisėtai su PVM mokesčiu susijusiai veiklai sustabdyti, taigi laikoma, kad su PVM susijusi rizika yra nereikšminga.</p>	<p>Rizika nereikšminga</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Iregistravimo į Pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju registrą / išregistruvimo iš Pridėtinės vertės mokesčio mokėtoju registro taisykles</u> <u>(Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymas, 2002-06-26, Nr. 178)</u>
--	--

<p>1.7 Pajamu ir pelno mokesčiai</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pelno mokesčio įstatymas (2001-12-20, IX-675) Gventoju pajamu mokesčio įstatymas (2002-07-02, Nr. IX-1007) 	<p>Jei fizinis asmuo parduoda medieną juridiniam asmeniui, fizinis asmuo privalo sumokėti 15 proc. pajamų mokesčių nuo gautos sumos. Šiuo atveju už fizinių asmenų pajamu mokesčių sumoka bendrovė. perkanti medieną ir pajamų mokesčio suma yra atskaitoma nuo pirkimo kainos priešperivedant pinigus fiziniams asmeniui. Jei medieną parduoda pagal individualią biudžetą iš pajamu už parduota žaliavine mediena ir nenukirsta miška apskaičiavimo ir mokesčimo tvarka (Vyriausybės nutarimas, 2002-08-10, Nr. 1229)</p>	<p>Rizika nereikšminga</p>
<p>Nenukirsto valstybinio miško kainų nustatymas (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-09-30, Nr. 194)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nenukirsto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisykles (Vyriausybės nutarimas, 2001-10-31, Nr. 1286) Valstybinės mokestį inspekcijos Lietuvos mokestę mokesčiu duomenu bazė Iregistravimo į Pridėtinės vertės mokestę mokesčiojų registra / išregistravimo iš Pridėtinės vertės mokestio mokesčiojų registro taisykles (Valstybinės mokestę inspekcijos višininko įsakymas, 2002-06-26, Nr. 178) 	<p>Valstybinės miškų urėdijos moka 15 proc. pajamų mokesčių už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Be to, kaip ir visi juridiniai asmenys, moka 15 proc. pelno mokesčių. Papildoma miškų urėdijos moka 50 proc. nuo grynojo pelno į šalies biudžetą.</p>	
<p>1.8 Medienos kirtimo nuostatai</p>	<ul style="list-style-type: none"> Privačių mišku tvarkymo ir naudojimo nuostatai (Vyriausybės nutarimas, 1997-07-24, Nr. 799) Padirindinių miško kirtimų normos nustatymo 	<p>Medienos kirtimas yra detalai reglamentuotas informacijos šaltiniuose minimuose teisės aktuose. Miško kirtimų taisykles nustato pagrindinius miško kirtimų (medienos ruošos, medienos</p>	<p>Rizika nereikšminga</p>

	<p>Paprastai jie apima nuostatus dėl kirtavietės dydžio, minimalaus kertamu medžių amžiaus ir (arba)skersmens, miško ekosistemos elementų, kurie turi būti išsaugoti kertant ir t. t. Taip pat demesys turi būti atkrepiamas į valksmą ar ištraukimo kelijų iengimą, kelijų tiesimą, sausinimo sistemas, titus ir t. t. Be to, turi būti atsižvelgta į kirtimų planavimą, kirtaviečių paruošimą bei stebėseną. Reikia atsižvelgti į bet kokius teisiskai įpareigojantčius kirtimus reguliuojančius praktikos kodeksus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <u>metodika</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2008-07-02, Nr. D1-362) <u>Miško kirtimų taisyklės</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-01-27, Nr. D1-79) <u>Nationalinė mišku ūkio sektoriaus plėtros programa</u> (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23., Nr. 569) <u>Leidimu kirsti miška išdavimo tvarkos aprašas</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-12-30, Nr. D1-1055) <u>Biržiu atrežimo ir ivertinimo taisyklės</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-11-10, Nr. D1-577) <u>Miško kirtimo privačiose valdose, kurios nėra sudarytas miškotvarkos projektas,</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-11-08, Nr. D1-569) <u>Nenukirsto valstybinio miško pardavimo asmenims, kurių pastatai yra nukentėję nuo sūchinių nelaimių, tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas , 2002-01-23, Nr. 28) <u>Privačiuose miškuose pribrestančių medynų ir brandžių bei perbrendusių medžių nebrandžiuose medynuose pagrindinių kirtimų tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-03-18, Nr. 118). <u>Privatizuotam mišku kirtimo tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-04-30, Nr. 219) <u>Mišku tvarkymo schemų ir vidinių miškotvarkos projektų rengimo taisyklės</u> (Aplinkos ministro įsakymas 2006-09-01, Nr. D1-406) <u>Mišku iškirtimo technologiniems ir gamybiniems mišku ūkio reikmenims tvarka</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-04-03, Nr. 	<p>įstraukimo) miškuose biologinius, ekologinius ir technologinius reikalavimus. Taisyklės privalomos visiems miško savininkams, valdytojams ir naudotojams. Miško kirtimai skirtomi į pagrindinius, ugdonuosius, sanitariinius ir specifišius miško kirtimus. Taip pat šiose taisyklėse apibrežiamas minimalus kertamu medžių amžius, priklausantis nuo norint išalkyti biologinę įvairovę reikalajama po kirtimo paliktų tam tikrą biologines įvairovės medžių skaičių viename hektare. Šie medžiai turi atitinkami kirtimo taisyklese numatytyus kriterijus. Zonoje aplink retujų paukščių lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai tam tikru spinduliu, priklausomai nuo saugomo paukščio rūšies. Tokios vietos prieš kirtimą turi būti aiškiai pažymėtos natūralėje ir žemėlapiuose.</p> <p>Miško kirtimo taisyklėse minimi technologiniai reikalavimai apimantys biržų išdestymą ir šlejimą, valksmų ar ištraukimo kelijų išdestymą, medenos sandeliavimą, negyvos medenos palikimą, ir pan.</p>
--	--	--	--

<p>145)</p> <p>Valstybinės mišku tarnybos 2016 m. veiklos rezultatai</p>	<p>Biržų arežimo ir ivertinimo taisykles reglamentuoja biržų arežimą visų nuosavybės formų miškuose ir ju jvertinimą valstybiuose miškuose. Biržų arežimas ir ivertinimas yra medynų sklypų kirtimui attribujimas ir apmatavimas, nedžių zenklinimas, kirstinų medžių turio nustatymas bei nenukirsto miško ivertinimas paviriantomis kainomis.</p> <p>Valstybinė mišku tarnyba yra biudžetinė įstaiga, pagal kompetenciją tvarkanti Lietuvos Respublikos mišku valstybės kadastrą, vykdanti visos Lietuvos mišku inventoriaciją – atrankos metodu ir renkant mišku tikio statistinius duomenis, atliekančius mišku būklės stebesnają šalies miškuose, kontroliuojanti valstybinių ir privačių mišku būklę, miško naudojimą ir akūrimą valstybės lygiu, vertinanti mišku inventoriaciją ir miškotvarkos projektus miško valdos ir šalies lygiu, vykdanti valstybinių ir privačių mišku valstybinės kontrolės priežiūrą, siekiant užtikrinti gerą Lietuvos mišku būklę ir tvarą miško ekosistemos funkcionavimą visų nuosavybės formų miškuose, periodiskai tikrina, kaip buvo vykdomi ar biržese buvo įvykdyti miško tvarkymo veiksmai, laikantis galijančių teisės aktų, išanalizavus Vaistybines mišku tarnybos vienį prienamą „Valstybiniai ir privačių mišku kontroles priežiūra ir jų rezultatai 2016 m.“ pateikią informaciją prieita išvados, kad rizika susijusi su šio rodiklio reikavimų įgyvendinimu Lietuvoje yra nereikšminga.</p>
--	---

1.9 Saugomos teritorijos ir rūšys	<p>Apima įstatymus, susijusius su saugomomis teritorijomis, taip pat su rūšiniais, išskaitant jų buveines ir potencialias buveines.</p> <p>Šiuo rodikliu norima išvengti kritimų rizikos saugomose teritorijose arba teritorijoje nesilaikant jų tvarkymo ir apsaugos planu, taip pat neleisėto saugomų rūsių kirtimo didelais kiekiu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Saugomų teritorijų įstatymas</u> (1993-11-09, Nr. I-301) • <u>Aplinkos apsaugos įstatymas</u> (1992-01-21, Nr. I-2223) • <u>Žemės įstatymas</u> (1994-04-26, Nr. I-446) • <u>Mišku įstatymas</u> (1994-11-22, Nr. I-671) • <u>Nacionalinė mišku ūkio sektoriaus plėtros programa</u> (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569) • <u>Saugomų gyvūnų augalų, grybų rūsių ir bendrijų įstatymas</u> (2009-12-17, Nr. XI-578) • <u>Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentai</u> (Vyriausybės nutarimas, 2004-08-19, Nr. 996) • <u>Laukinės augalijos įstatymas</u> (1999-06-15, Nr. VIII-1226) • <u>Laukinės gyvūnijos įstatymas</u> (1997-11-06, Nr. VII-498) • <u>Bendruju buveiniu ar paukščiu apsaugai svarbiu teritoriju nuostatai</u> (Vyriausybės sprendimas, 2011-05-25, Nr. 614) • <u>Kompensacijų privataus miško savininkams ir valdytojams, kuriu valdose steigiamą naują saugomą teritoriją, keičiantas esančios saugomos teritorijos statusas arba nustatyti veiklos apribojimai realiai sumažina gaunamą naudu arba uždraudžia anksčiau vykdymą veikla, apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašas</u> (Vyriausybės nutarimas, 2012-03-07, Nr. 260) • <u>Augalų bendrijų Raudonosios knygos sarašas</u> (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-11-30, Nr. 237)
<p>Mišku įstatyme teigiama, kad pagal tvarkymo paskirtį Lietuvos miškai yra skirtomi į 4 grupes (miško rezervatai, specifiniai paskirties miškai, apsauginiai miškai, tūkiniai miškai). Miškus kirsti galima atsizvelgiant į tūkininkavimo tikslus ir apsaugos režimą, nustatytą pagal miškų grupes.</p> <p>Nustatyta saugomų teritorijų tvarkymo reguliuojanti Saugomų teritorijų įstatymas. Jame nurodoma, kad pagrindiniai teisintai dokumentai, reguliuojantys saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo režimą yra šie: <u>Saugomų teritorijų įstatymas</u>. Individualių saugomų teritorijų nuostatai, saugomų teritorijų planavimo dokumentai, individuali saugomų objektų arba teritorijų apsaugos tvarka ir apsaugos sutartys.</p> <p>Lietuvos miškų tvarkymas pagal Mišku įstatymą vykdomas pagal miškotvarkos projektą, kuriamo pateikiamaas specifalus skyrius apie gamtos apsaugos priemones, išvardijamos saugomos rūšys, buveinės ir kitos aplinkosaugos vertėbės ir objektai. Visi vertingi objektais pažymėti žemėlapiuose su nurodytomis ir smulkiai aprašytioms apsaugos priemonėmis. Išduodant leidimus kirsti mišką. Mišku tarnyba tikrina savo duomenų bazes ir vertina, ar planuojamo kirtimo zonoje nėra identifikuota saugomų rūsių ar teritorijų, o jei tokios yra, tuomet išrašant leidimą kirsti mišką yra nurodomi taikomi apribojimai ar leidimas kirsti mišką nėra išduodamas.</p> <p>Statisinė informacija apie Lietuvos saugomos teritorijas, retas ir nykstančiai rūšis, aptinkamas Lietuvos miškuose ir</p>	<p>Rizika nereikšminga</p>

	<p>kiti susiję duomenys yra patenkiami Valstybinės miškų tarnybos interneto svetainėje.</p> <p>Valstybinė miškų tarnyba periodiskai tikrina, kaip igyvendinami teisės aktai, skirti gamtininių vertybių objektų ir saugomų teritorijų apsaugai. Valstybinė miškų tarnyba turi metinį kontroles planą, kuriamo išvardijami tikrinamai aspektai ir vietas.</p> <p>Be to, regioniniai Aplinkos apsaugos agentūros skyriai periodiškai tikrina, kaip uredijoje tvarkomi ir taikomi aplinkos apsaugos teisės reikalavimai. Ataskaita apie tikrintas vietas ir nustatytais problemais yra skelbiamā Aplinkos ministruijios interneto svetainėje.</p> <p>Lietuvos teisės aktuose aptariami visi šio reikalavimo aspektai.</p>
--	--

1.10 Aplinkosaugos reikalavimai	<p>Apima įstatymus, susijusius su poveikio aplinkai verinimu dėl kirtimų, galimų dirvos pažeidimų, apsauginių zonų nustatymo (pvz. šalia vandens telkinų, atvirų vietovių, veisimosi teritorijų), palickamų nedžių skaičiaus kirtavietėje, kirtimo laiko apribojimų ir reikalavimų miškų ūkio technikai.</p> <p>Padalintas į:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Saugomų teritorijų įstatymas (1993-11-09, Nr. I-301)</u> • <u>Aplinkos apsaugos įstatymas (1992-01-21, Nr. I-2223)</u> • <u>Nationalinė mišku ūkio sektoriaus plėtros programa (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569)</u> • <u>Saugomų gyvūnų, augalu, grivbu rūsių ir bendrijų įstatymas (2009-12-17, Nr. XI-578)</u> • <u>Laukinės augalijos įstatymas (1999-06-15, Nr. VIII-1226)</u> • <u>Laukinės gyvūnijos įstatymas (1997-11-06, Nr. VIII-498)</u> • <u>Bendruju buveiniu ar paukščiu apsaugai svarbiuose teritorijų nuostatai (Vyriausybės sprendimas, 2011-05-25, Nr. 614)</u> • <u>Augalų bendrijų Raudonosios knygos sarašas (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-11-30, Nr. 237)</u> • <u>Mišku kirtimų taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-01-27, Nr. D1-79)</u> • <u>Mišku tvarkymo schemų ir vidinių miškotvarkos projektų rengimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas 2006-09-01, Nr. D1-406)</u> • <u>Specialiosios žemės ir miško naudojimo salygos (Vyriausybės nutarimas, 1992-05-12, Nr. 343)</u> • <u>Paviršinių vandens telkinų apsaugos zonų ir daikrancių apsaugos iuostų nustatymo principai (Aplinkos ministro įsakymas, 2007-02-14, Nr. D1-98)</u> <p>Mišku kirtimo taisyklėse taip pat numatoma apsaugos zonų priežiūra prie vandens telkinii ar atvirų vietovių, taip pat kai kurie apribojimai, susiję su dirvos apsauga nuo erozijos. Pavyzdžiu, vandens telkinii apsaugos zonose esančiose slaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10°, ir statesniuose kaip 45° slaituose, plyninė pagrindiniai miškai nevykdomi.</p> <p>Mišku urėdijos nuolat tikrina, kaip vykdomi mišku ūkio darbai valstybiniose miškuose, ar juos vykdant</p>
------------------------------------	---

	<p>laikomasi planavimo dokumentuose ir miško kirtimo leidimuose nurodyti aplinkosaugos reikalavimų.</p> <p>Valstybinė miškų tarnyba periodiskai tikrina, kaip igyvendinami teisės aktai, skirti gamtininių vertybių, objektų ir saugomų teritorijų apsaugai. Valstybinė miškų tarnyba turi metinių kontroles planą, kuriamo išvardijami tikrinamie aspektai ir vietas.</p> <p>Be to, regioniniai Aplinkos apsaugos agentūros skyriai periodiškai tikrina, kaip urėdijoje ir privačiuose miškuose tvarkomi ir taikomi apsaugos teisės reikalavimai. Ataskaita apie tikrinatas vietas ir nustatytais problemas yra skelbiama Aplinkos ministerijos interneto svetainėje.</p> <p>Pagal minėtų institucijų parengtas ataskaitas akivaizdu, kad nėra nustatyti sistemingų ir (arba) didelio masto teisės aktų nesilaikymo atvejų, kurie ketina pavojui miško ištekliams ir kitoms aplinkosaugos vertybėms, todėl rizika laikoma nereikšminga.</p>
--	--

1.11 Darbuotoju sauga ir sveikata	<p>Teisiskai reikalaujama, kad asmenys vykdantys kirtimo darbus naudotu asmenines apsaugos priemones, laikytusi kirtimo darbu saugos, trukmės, rėžimo ir naudojamų mechanizmų saugos reikalavimų, būtų nustatyta apsaugos zona aplink kirtimo teritoriją.</p> <p>Teisiskai reikalaujama saugai naudoti chemines medžiagas. Sveikatos ir saugos reikalavimai, kurie turi buti taikomi miško darbams (ne administraciniams darbams ar kitai veiklai, nesusijusiai su mišku ūkinė veikla).</p> <p>Šiuo reikalavimu norima nustatyti atvejus, kai atliekant miško darbus nuolat nesilaikant darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų kyla didelė rizika darbininkų sveikatai ir saugumui.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyriausybės nutarimas, 2002-09-03, 1386) • <u>Isakymas dėl darbuotoju aprūpimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis (Socialinės apsaugos ir darbo ministras, 2007-11-26, A1-331)</u> • <u>Isakymas dėl klausos apsaugos darbe ir kontrolei priemonių (Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, 2006-03-30, 1-66)</u> • <u>Dėl žemės ir mišku ūkio transporto priemonių patvirtinimo (Žemės ūkio ministras, 2015-10-14, 3D-770)</u> • Isakymas dėl Lietuvos higienos normos HN 69-2003 „Šiluminės komfortas ir pakankama šiluminė aplinka darbo patalpose. Parametru norminės vertės ir matavimo reikalavimai“ patvirtinimo (Sveikatos apsaugos ministras, 2003-12-24, V-770) • Isakymas dėl higienos normos dėl pesticidų veikliju medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos aplinkoje (Sveikatos
	<p><u>Lietuvos Respublikos darbo kodekas</u> (2016-09-14, XII-2603)</p> <p><u>Darbuotoju saugos ir sveikatos istatymas</u> (2003-07-01, IX-1672)</p> <p><u>Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos</u> istatymas (2003-10-14, IX-1768)</p> <p><u>Pavojingu darbu sarašas</u> (Vyriausybės nutarimas, 2002-09-03, 1386)</p> <p><u>Isakymas dėl darbuotoju aprūpimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis</u> (Socialinės apsaugos ir darbo ministras, 2007-11-26, A1-331)</p> <p><u>Vyriausybės nutarimas dėl specialiai žemės ir miško salygu patvirtinimo</u> (Vyriausybės nutarimas 1992-05-12, 343)</p> <p><u>Isakymas dėl klausos apsaugos darbe ir Valstybinės darbo inspekcija</u> (Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, 2006-03-30, 1-66)</p> <p>Miško darbų sektorius Lietuvoje yra laikomas vienu iš pavojingiausių veiklų ir Valstybinė darbo inspekcija taiko specifinias kontrolės priemones, t. y. mažiausiai kas metus inspekcija atlieka preventinių miško kirtimo veiklos siebėjimą visoje Lietuvoje, kad patikrintų ar nera nelegalių darbuotojų, taip pat ar nerai pažeidžiamų sveikatos ir saugos reikalavimai. Be to, inspekcija renka duomenis apie įvairius nelaimingus atsitikimus darbe ir teikia skirtingų verslo sektorių apibendrintą statistiką. Remiantis įvairiu Valstybinės darbo inspekcijos atskaitu, analize, akivaizdu, kad miškininkystės sektorius vis dar didelis nelaimingu atstikimų darbe lygis. Miškininkystės sektorius yra vienas iš keturių pavojingiausių sektorių (1. Stavyba, 2. Transporto ir apsaugos</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • apsaugos ministras, 2004-06-03, V-412) • <u>Miško darbu saugos taisykles</u> (1996-11-25, 208) • <u>Darbuotoju sveikatos ir saugos strategija 2009-2012 m.</u> (Vyriausybės sprendimas 2009-06-25, Nr. 669). • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita 2014 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita 2015 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita 2016 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos apie nelaimingus atsitikimus periodinę ataskaitą</u> <p>paslaugos, 3. Žemės ūkis 4. Miškininkystė) pagal mirčių ir rūmų sužeidimų skaičių. Remiantis oficialiais duomenimis 2016 m. miškininkystės sektoriuje vykdant miško kirtimą ir su juo susijusius darbus pasitaikė 3 mirtini ir 5 sunkūs sužeidimai. Per 2017 metų I pusmetį Lietuvos vykdant miško kirtimą ir su juo susijusius darbus užfiksuoti 2 mirtini ir 6 sunkaus sužalojimo atvejai. Visi (išskyrus 1) nelaimingi atsitikimai įvyko kertant mišką plunksnų. Miškinų nelaimingų atsitikimų (toliau NA) darbe dinamikos pagal įmonių Ekonominės veiklos rišiu (toliau EVR) 2011-2016 metais analizė rodo, kad statybos bei transporto ir saugojimo, miškininkystės EVR mirtinių NA darbe skaičius santykiniai mažėjo. 2016 metais mirtinių NA darbe skaičius miškininkystės sektoriuje buvo 14 % mažesni nei 2011-2016 metų mirtinių NA darbe. Įvykusiu minėtose EVR per šį laikotarpį, vidutinių reikšmių įverčiai.</p> <p>Atsižvelgiant į nelaimingu atsitikiimu skaičių ir miškininkystės sektoriaus pavojingumą, laikoma, kad miško kirtimas plunksnu ir su juo susiję darbai yra reikšmingos rizikos.</p> <p>Miško kirtimas medkirte laikomas mažiau rizikingu. Per pastarniosius metus oficialiai nebuvo užfiksuoti nelaimingu atsitikiimu kertant mišką medkirte, todėl rizika susijusi su miško kirtimu medkirte laikoma nereikšminga.</p> <p>Kasdienė miškų uždujos veikla, nesusūstisi su miško kirtimu nėra laikoma pavojinga, todėl rizika yra nereikšminga.</p>
--	---

				Rizika nereikšminga
1.12 Legalius įdarbinimas	<p>Teisiskai reikalaujama, kad kirtimo darbus atliekantys asmenys būtų mokočiai legaliai: pasiraše darbo sutartį, sveikatos draudimą, turėti darbo leidimus bei kvalifikacinius pažymėjimus atliekančiems darbams. Be to, reikalavimas apima minimalų darbuotojų amžių bei minimalų darbuotojų amžių, bei minimalų darbus, priverstini ir privaloma darba, diskriminacija bei laisvę kooperuojis.</p> <p>Teisies reikalavimai dėl kirtimų veikloje dalyvaujančių darbininkų įdarbinimo, išskaitant reikalavimus sutartims ir darbo leidimams, reikalavimus privalonajam draudimui, reikalavimus kvalifikacijos pažymėjimams ir kitus reikalavimus mokymui. Be to, punktuose aptariami minimalaus darbio amžiaus ir minimalaus amžiaus asmeniui, dirbančiam pavojingus darbus atitiktis, istatymai prieš priverstini ir privaloma darba, diskriminacija, laisvę vienyris.</p> <p>Šiuo reikalavimu norima užtikrinti galimybę nustatyti sistemingą arba didelio masto darbo ir (arba) įdarbinimo taisyklų ir reglamentų nesilaikymą. Siekiama nustatyti, kur vyksta rinti darbuotojų juridinių teisių pažeidimai, pavyzdžiu, priverstini, nepihamečių arba nelegalus darbas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lietuvos Respublikos darbo kodekzas (2016-09-14, XII-2603) Lietuvos Respublikos civilinis kodekzas (2000-07-18 d, Nr. VIII-1864) <u>Valstybinio socialinio draudimo įstatymas</u> (1991-05-21, Nr. I-1336) Vyriausybės nutarimas dėl asmeno iki 18 metų įdarbinimo (2017-06-28, Nr. 518) Isakymas dėl miško darbu saugos taisykiui patvirtinimo (1996-11-25, 208) Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, isigaliotumo ir įgyvendinimo įstatymas (2016-09-14, XII-2603) Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita dėl nelegalaus darbo prevencijos, 2015 m. Valstybinės darbo inspekcijos veiksmu planas, 2017 m. Europos gyvenimo ir darbo salvgu gerinimo fondo (Eurofund) ataskaita Nedeklaruoto darbo standžimas Europos Sąjungoje 	<p>Teisėtas įdarbinimas Lietuvoje yra apibūdinamas daugeliu skirtingu įstatymu. Pagal įstatymus, visi darbuotojai privalo būti pasiraše darbo sutarti, kuri yra privalonuojo socialinio draudimo pagrindas, todėl jie yra apdrausti mokant mokesčius socialinio draudinio bendrovei SoDra. Pagal Darbo įstatymo reikalavimus, darbo sutartis turi būti parengta rašu ir joje turi būti pateiktos jos galiojimą užkrimančios esinės nuostatos. Pavyzdžiu, mokėjimo sąlygos darbo vieta ir darbo aprašymas. Tam tikru rušiu darbo sutartims gali reikėti papildomu nuostatu, pavyzdžiu, sutarties terminas, sezominis darbas ir t. t. Trumpalaikis sandymas pasitelkiant įdarbinimo agenturas – tai terminuoti sutarcijų alternatyva. Laikinas įdarbinimas Lietuvoje greitai plinta kaip lankstus darbo puse etato, projektinio darbo ar terminuoto įdarbinimo sprendimas ir kairos rizikos valdymo strategija pradiniane etape. Laikina įdarbinimą reguliuoja įdarbinimo per laikinojo įdarbinimo įmones įstatymas, priimtas norint įgyvendinti ES direktyvą dėl laikinų įdarbinimo įmonių darbo.</p> <p>Netegauj įdarbinimą Lietuvoje kontroliuoja ir preventines priemones įgyvendinā skurtingos institucijos, pavyzdžiu, Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, Finansinių mokesčių tyrimų tarnyba ir Policijos departamentas. Remiantis Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita visuose ūkio sektoriuose dažniausiai pasitaikančių nelegalaus įdarbinimo atvejai Lietuvoje yra šie: 1. Darbas be</p>	

	<p>darbo sutarties, 2. Individuūs asmenys, vykdantys ekonominę veiklą be savarankiškos veiklos vykdymo licencijų.</p> <p>3. Ekonomines veiklos vykdymas legaliai neįregistruojant bendrovės, arba be reikalangų licencijų arba vykdant kita nelegalią veiklą.</p> <p>Norėdama mažinti nedeklaruotą darbą veiksmingiau, 2011 m. Valstybinė darbo inspekcija sudarė nuolatinės grupės nelegaliam darbui Lietuvos penkiuoose dižiausiuose miestuose kontroliuoti, kad imtu si nedeklaruoto darbo kontrolės ir prevencijos Grupės yra sudarytos iš VDI inspektorų, kuriems suteikiti atitinkami istekliai. Kai reikia pagabos galima kreipis į kitų institucijų atstovus.</p> <p>Rezultatai rodo, kad ši iniciatyva sumažino nelegalaus darbo atvejų aptikimą lyginant su ankstesniais metais.</p> <p>2016 m. Valstybinė darbo inspekcija atliko daugiau nei 7012 galimo nelegalaus jėdarbinimo patikrinimų ir nustatė 1129 nelegaliai jėdarbintus asmenis. Dauguma nelegalaus (neteisėto) darbo atvejų 2016 m. pasitaikė šiuose tikio sektoriuose: statyba - 51 proc., kita veiklos sektorai - 15 proc., kita komunalinė, socialinė ir asmeninė aptarnavimo veikla - 10 proc., didmeninė ir mažmeninė prekyba - 9 proc., žemės ūkis ir miškininkystė - 9 proc. Rizikingiausi tikio sektorai ir toliau išlieka tie patys: statyba, kita komunalinė, socialinė ir asmeninė aptarnavimo veikla, didmeninė ir mažmeninė prekyba. Reikėtų akreipti dėmesį, kad palyginius su 2011 m. nelegaliai miškininkystės sektorui jėdarbintų asmenų skaičius 2016 m. sumažėjo apie 38 %. Valstybinė mokesčių inspekcija parengė 2017 m. veiksmų</p>

	<p>plana, kuriamo pabréžamas poreikis susiprinti nelegalaus įdarbinimo kontrolės ir prevencinių priemonių taikymą siekiant geresnių rezultatų nei 2015 m.</p> <p>Remiantis anksčiau pateikta informacija galima matyti, kad, nors ir pasitaiko kai kurių nelegalaus įdarbinimo miškininkystės sektoriuje atvejų, tačiau teisės institucijų išvendintos kontrolės ir preventinės priemonės, taip pat ir teigiamos tendencijos link mažesnių nelegalaus įdarbinimo atvejų miškininkystės sektoriuje suteikia tvirtą pagrindą priskiriant šia reikalavimų dali priė nereikišmingos rizikos.</p>
--	--

1.13 Paprotinės teisės	Istatymai, apimantys paprotines teises, susijusias su miško produkto naudojimu, išskaitant reikavimus, apimantčius nuosavybės teises.	<ul style="list-style-type: none"> Mišku istatymas (1994-11-22, Nr. I-671) Čepkeliu valstybinio gamtinio rezervato lankymo taisyklės Žūklių Žuvinto biosferos gamtiname rezervate taisyklės 	Lietuvoje nėra asmenų grupių, turinčių paprotinių teisių į miško naudojimą. Paprotinės teises į nemenedžinių miško produkto naudojimą valstybinį gamtinį rezervatų teritorijoje yra apibrižiamos speciaiškais reglamentais, leidžiančiais vietiniems bendruomenėms rinkti uogas ir grybus, taip pat žuvauti laikantys specialią nuostatą. Miško kirtimo veikla gamtiniose rezervatuose yra draudžiama išstatymu.
1.14 Laisvas ir išankstinių sutikimų apimantčiu laisvą ir išankstinių sutikimų kurtie siejami su miško tvarkymo teisemis, miško išteklių naudojimu, naudos dalijimusi ir t.t.	<p>Laikomasi atitinkamų išstatymų, apimantčiu laisvą ir išankstinių sutikimų kurtie siejami su miško tvarkymo teisemis, miško išteklių naudojimu, naudos dalijimusi ir t.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatai (Vyriausybės nutarimas, 2004-07-16, Nr. 904) Dėl mišku tvarkymo schemu ir vidinių miškovarkos projektu rengimo taisykių patvirtinimo (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas, 2006-09-01, Nr. D1-406) 	<p>Laisvas ir išankstinių sutikimų, miškų tvarkymui, teisės naudoti miško ištekliais, dalyvius nauda (ir t. t.) yra ištraukta iš Visuomenės dalyvavimo procese nuostatos. Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo dokumento rengimo procese bendroji ar supaprastinta tvarka taikoma atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis (pagal planuojamas teritorijos dydi ir sprendinių konkretyzavimo lygį) ir rūšis. Šiuose nuostatoose numatyta, kad bendarsis, specialusis ir detalusis teritorijų planavimas yra vešas. Nuostatai taip pat apima reikalavimus miškovarkos plano rengimo procesui, į kuriuos ištraukiama reikalavimai laisvam ir išankstinių sutikimui. Panašus reikalavimai taip pat pateikti miškovarkos projektų rengimo tvarkoje.</p>	Rizika nereikšminga
1.15 Vietinių gyventojų-čiabuvių teisės	Istatymai, reguliuojantys vietinių gyventojų-čiabuvių teises, susijusias su miško veikla. Reikėtų atsižvelgti į tokius galimus aspektus, kaip teise į žemę, teise naudoti tam tikrus su mišku susijusius išteklius arba praktikuoti tradicinę veiklą, apimantą miško žemes.	<p>Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.</p> <p>Netaikoma – Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.</p> <p>Netaikoma – Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.</p>	

	Rizika nereikšminga	Pagal Miškų ištatymp ministerija yra atsakinga už teisės aktus ir taisyklės, susijusius su apvaliosios medienos kokybės ir kiekių klasifikavimu bei matavimu. Aplinkos ministro pavirinti teisės aktai yra paminėti informacijos šaltiniuose.
1.16 Rūšių, kiekio, kokybės klasifikacija	<ul style="list-style-type: none"> Istatmai, reguliuojančys, kaip mediena prekybos ir transporto srityje klasifikuojama pagal rūšis, kiekį ir kokybę. Neteisinga medienos klasifikacija yra gerai žinomas metodas, siekiant sumažinti išvengti mokesčių ir rinkliaus. Turetų būti nustatyta rizikos riba, kada žaliava ar produktas turėtų būti laikomas nelegaliu dėl neteisingų identifikuotų rūšies, kiekio ir kokybės. Tai gali apimti arvejus, kai šis klaidingas klasifikavimas atliekamas siekiant išvengti rinkliauvą arba mokesčių mokėjimo arba, kai draudimai prekiavant produktais ir rūšimis yra nustatyti regiono, Šalies ar tarpautiniu mastu. Su šia problema dažniausiai susiduriama ūlyse, kur aukštasis korupcijos suvokimo indeksas yra >50. 	<ul style="list-style-type: none"> Mišku ištatymas (1994-11-22, Nr. I-671) Nacionalinė mišku ūkio sektoriaus plėtros programa (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569) <u>Apvaliosios medienos bei nenukirstu miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklės</u> (Aplinkos ministro išakymas, 2010-09-10, Nr. D1-747) <u>Prekybos apvaltaja medienai taisyklės</u> (Aplinkos ministro išakymas, 2011-12-16, Nr. D1-984) <u>Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklinimo taisyklės</u> (Aplinkos ministro išakymas, 2001-07-05, Nr. 358) <u>Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas</u> (Aplinkos ministro išakymas, 2007-12-12, Nr. D1-672)
		<p>Apvaliosios medienos prekybos taisyklose nustatoma, kaip medienai turi būti pardavinėjama nenukirstu mišku bei patiekiamos taisykles ir tvarka, kaip turi būti organizuojamas medienos pardavimas nenukirstu mišku. Taisyklose nustatomi skaidrios valstybinių nenukirsto miško pardavimo taisykèles.</p> <p>Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas nustato apvaliosios medienos prémimą, perdavimą, perklasifikavimą bei judėjimo fiksavimą apskaitoje ir yra privalomas valstybės įmonėms mišku uredijoms, nacionaliniu parku direkcijoms bei kitiem valstybinių miškų valdytojams (patikėtimams). Ši tvarkos aprašą gali taikyti kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, gaminančys ir parduodantys medieną.</p>
		<p>Transparency International” Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m.</p>

		buvę 59 (>50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos rūšių, kiekių ir kokybės klasifikacijai Lietuvoje.
--	--	--

1.17 Prekyba ir transportas	<p>Turi būti gauti visi reikalingi prekybos ir transportavimo leidimai.</p> <p>Šie dokumentai apima teisiškai leidimus, reikalaujamus išvežimo važaraščius ir kitus dokumentus, leidžiančius išvieti medieną iš kirtavietės.</p> <p>Šalyse, kuriose korupcijos lygis aukštas, šie dokumentai, paprastai, klastojami arba gaumiuni duodant kokybius.</p> <p>Nelegalaus miško kirtimo atvejais pervežimo dokumentai iš kitų vietu, išskyrus kirtavietes, gali būti pateikti kaip netinkras legalaus kirtimo įrodymas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2007-12-12, Nr. D1-672) • Apvaliosios medienos pagamintos privačiuose miškuose, gabentimo tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-06-03, Nr. D1-313) • Prekybos apvaliaja medienai taisykles (Aplinkos ministro įsakymas, 2011-12-16, Nr. D1-984) <ul style="list-style-type: none"> • Dėl savavališkai iškirstų medžių ir krūmu, augusių miško žemėje, ir pagamintos apvalios medienos ištakumo arba išvežimo tvarkos (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-05-13, Nr. 237) 	<p>Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos apraše yra nustatyta tvarka, kaip apvaloji medienai turi būti priimta (reikalingi dokumentai ir duomenys), taip pat pateikiama ir aprašoma dokumentais patvirtinta medienos atsekiamento sistema, paaiškinama, kaip užpildyti reikalingus dokumentus.</p> <p>Apvaliosios medienos pagamintos privačiuose miškuose, gabentimo tvarkos apraše nurodoma, kad asmuo, pervežantis medieną iš privacijų miškų, privalo turėti medienos pervežimo lapa, dokumentą, irodantį jo tapatybę, kirtimo leidimą (jei reikia), miško nuosavybės dokumentą (kai kirtimo leidimas nereikalingas ir perveža savininkas) arba dokumentą, jiodantį teisę medienos nuosavybę (suratą ir t.t.) (kai perveža rangovas). Pervežimo lape reikalinga nurodyti informacija ir duomenys bei kiti dokumentai yra aprašomi minėtame tvarkos apraše.</p> <p>Minėtuose teisės aktuose galima aiškiai susieti dokumentus, susijusius su pervežimu, prekyba, konkretia aptariama medžiaga ir kilmę.</p> <p>Regiono aplinkos apsaugos departamento miškų kontrolės skyrius tikrina, kaip vykdomi teisės aktuose nustatytu reikalavimai prekybai ir transportui. Jei</p>
-----------------------------	--	--

	<p>miskuose randama neteisėtai nukirstas medienos, minėta institucija privalo išduoti transportavimo leidimą. Tokio pervežimo tvarka yra nustatoma Savavaliskai iškirstų medžių ir krumų, augusių miško žemėje, iš pagamintos apvalios medienos ištraukimo arba isvežimo tvarkoje.</p> <p>Savavalisku kirtimų statistinius duomenis prašome žiūrėti 1.4 rodiklio (leidimai kirsti mišką) skyriuje. Kyšininkavimas tarp asmenų, atsakingų už miško kirtimo leidimų ar pervežimo dokumentų išdavimą, taip pat suklastočių dokumentų rengimas ir teikimas gali būti problema; tačiau nėra pakankamai irodymų, kai tokie dokumentai buvo išduoti.</p> <p>Lietuvoje teisės normos apima visus prekybos ir transporto leidimus. Be to "Transparency International" Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. buvo 59 (>50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos medienos prekybai ir transportavimui Lietuvoje.</p>
--	---

1.18 Tikslinė prekyba ir sandorių kainodara	<p>Tikslinę prekybą reguliujantys susijusiomis įstatymais, išteigomis mokestį lengvatas taikantčiose vietose su dirbtinėmis sandorių kainomis – tai gerai žinomas būdas išvengti teisėtai nustatyti mokestį ir rinkliau mokesčių miškų kertančiai šalai. Tai laikoma svabū lėšų generatoriumi, kuriuo skatinamas miško tarybų ir darbuotojų susijusių su miško kirtimais, kyšininkavimais.</p> <p>Daugelis šalių išleido įstatymus, apimančius sandorių kainodara ir tikslinę prekybą. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad čia gali būti ištraukta tik sandorių kainodara ir tikslinė prekyba, nes jos yra teisiskai draudžiamos šalyje.</p> <p>Kai produktai parduodami išvežant iš šalies už kauną, kuri žymiai mažesnė už rinkos vertę, o paskui parduodami kita tiekimo grandžiai už rinkos kainas, tai, paprastai, yra aiškus mokestų vengimo veiksny. Paprastai, produktai nera fiziskai perkeliama į prekybos bendrovę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sandorių kainodara (Finansų ministro įsakymas Nr. 1K-123, 2004-04-09). • <u>Plonos kapitalizacijos taisyklos</u> (Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas, 2003-12-09, Nr. 1575) • <u>Prašymo pritarti būsimojo kontroliuojamajo sandorio kainodaros principams taisyklos</u> (Valstybinės mokestių inspekcijos įsakymas, 2011-10-21, Nr. VA-106) 	<p><u>Ataskaitos apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis FR0438 formos ir jos užpildymo taisyklos</u> (Valstybinės mokestių inspekcijos įsakymas, 2004-09-22, Nr. VA-165</p> <p><u>Asocijuotu asmenu tarpusavio sandorių arba ūkinii operacijų ataskaitos FRO528 formos ir jos užpildymo taisykliu patvirtinimas</u> (Valstybinės mokestių inspekcijos įsakymas, 2005-03-22, Nr. VA-27)</p> <p>• <u>Pelno mokestių įstatymas</u> (2001-12-20, IX-675)</p> <p>• <u>Tikslinių teritorijų sarašas</u> (Finansų ministro įsakymas, 2001-12-22, Nr. 344)</p>	<p>Tikslinę prekybą reguliuoja Pelno mokestių įstatymas. Tikslinė prekyba Lietuvos draudžiama, tačiau Lietuvos finansų ministras patvirtino tikslinių teritorijų sarašą. Pagal įstatymus, tikslinėse teritorijose registruotiems yra taikoma skirtinga apmokestiniimo tvarka.</p> <p>Sandorių kainodaros (toliau – SK) taisyklos buvo patvirtintos ir integruotos į Lietuvos mokestių sistemą 2004 m. Lietuvos SK taisykles nustatyti reikalavimai SK dokumentams daugiausia priklauso nuo Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos paręgų. Sandorių kainodaros gairių daugiašaliems imonėms ir mokestių administratoriams. SK dokumentų reglamentai Europos Sajungoje yra išdėstyti Europos Sajungos Asocijuotų imonių sandorių kainodaros elgesio kodekse, patvirtintame Europos Sajungos Tarybos.</p> <p>Vadovaujantis Lietuvos SK taisyklių XI skyriaus „Kontroliuojamų sandorių“ kainodaros dokumentavimo reikalavimo“ nuostatomis, kontroliuojamų sandorių dokumentavimo nuostatai privalomi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos vienetams (imonėms), kurių finansinė atskaitomybė yra sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos imonių finansinės atskaitomybės įstatymu ir kurių metinės pardavimo pajamos (apyvarta) siekė per 10 milijonų litų (apie 3 milijonus eurų); • Finansų imonėms ir kredito istaigoms, kurių veikla Lietuvoje reglamentuojama Lietuvos Respublikos <p>http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/gps-</p>
---	--	--	--	---

		<p>https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/tran-sfei-pricing.html</p> <p>2016/lithuania.pdf</p>	<p>finansų įstaigų įstatymas;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Draudimo įmonėms, kurių veiklą Lietuvoje reglamentuoja Draudimo įstatymas • Užsienio vienetams, vykdantiems veiklą Lietuvoje per nuolatinę buveines, jei šiu vienetu nuolatinei buveinei Lietuvoje priskiriamos metinės pajamos siekia per 10 milijonų litų (apie 3 milijonus eurų). <p>Subjektai, nepriklausantys reglamentams, susijusiems su privalomu SK dokumentu rengimu gali rengti arba nerengti SK dokumentų savo nuozūra. Tačiau pagal Lietuvos pēlo mokesčio įstatymą, visi subjektai turi būti pasirengę pagrasti, kad kontroliuojami sandoriai atitink „ištisos rankos principą“.</p> <p>Teisėtvarka, susijusi su tiksline prekyba ir sandoriu, kainodara yra labai griežai reglamentuojama ir siebimi Valstybinius mokesčių inspekcijos. Taigi nėra pakankamai jrodymu, kad ši kategorijos dalis gali būti problema Lietuvoje.</p>
--	--	---	---

1.19 Muitinės reglamentai, apimantys tokias sritis kaip eksporto/ importo licencijos, produktų klasifikacija (kodai, kiekiai, kokybė ir rūsys).	<ul style="list-style-type: none"> Muitinės Istatymas (2004-04-27 Nr. IX-2183) • 2012 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentais (ES) nr. 927/2012, kuriuo <u>is dalies</u> keičiamas Tarybos reglamento (EB) nr. 2658/87 dėl tarifu ir statistinės nomenklaturos bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas • Lietuvos Respublikos integruoto tarifo LITAR duomenų bazė • Lietuvos Respublikos muitinės metinė ataskaita (2016 m.) 	<p>Remiantis Lietuvos Respublikos muitinės metine ataskaita, medienos pramonė nėra paminėta tarp rizikingu verslo sektorių, susijusiu su muitinės mokestių mokejimo vengimu ar netiskiu, ar kliaidingu produktų klasifikavimu.</p> <p>Paprastai, Lietuvos Respublikos muitinės taiko griežta muitinės kontrolę skirtinguose lygmenyse. Įskaitant atsitiktinius produktų klasifikacijos patikrinimus, produktu vertės vertinimus ir produkto kilius šalių vertinimus. Be to, Lietuva laikosi skirtinų produktų klasifikavimo pagal ES reglamentus.</p> <p>Nėra pakankamai įrodymų, kad reikėtų šią kategorijos dalyje priskirti reikšmingai rizikai.</p>	Rizika nereikšminga
1.20 CITES	<ul style="list-style-type: none"> Istatymas dėl Nykstančių laukinių faunos ir floro rūsių tarptautinės prekybos konvencijos ratifikavimo (2001-05-22, Nr. IX-337) • Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Ministerijos departamento priė Finansų maisto ir veterinarijos tarnybos muitinės departamento isakymas "Dėl prekybos laukiniiais gyvūnais taisykliu patvirtinimo" (2002-12-21, Nr. 658/83 I/743) • Aplinkos apsaugos išstatymas (2005-03-24, Nr. I-2223) • Laukinės augalijos išstatymas (1999-06-15, Nr. VIII-1226) • Aplinkos ministro isakymas dėl prekybos saugomu rūsiu laukiniais augalais ir grybiais taisykliu patvirtinimo (2006-05-25, Nr. D1-260) • Lietuvos Respublikos muitinės metinė 	<p>CITES (Nykstančių laukinių faunos ir floro rūsių tarptautinės prekybos konvencija, dar žinoma kaip Vaisingono konvencija) leidimai.</p>	<p>CITES Lietuvos Respublikoje įsigalijo 2002 m. kovo 9 d. Prekybos laukiniais gyvūnais taisykliės, kuriosis reglamentuoja jas gyvūnų, jų dalių ar gaminių iš jų išvežimas į Lietuvos Respubliką bei išvežimas iš jos, parengtos vadovaujantis Nykstančių laukinių faunos ir floro rūsių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) reikalavimais, 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos Reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinių faunos ir floro rūsių apsaugos kontroliuojant juos prekyba bei 2001 m. rugpjūčio 30 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 1808/2001, nustatantį issamią laukinių faunos ir floro rūsių apsaugos kontroliuojant juos prekyba įgyvendinimo taisyklių nuostatas.</p> <p>Norint įvežti (išsivežti) gyvūnus iš augalus, jų dalis arba iš jų pagamintas prekes, reikia laikytis ankščiau paminėtuose reglamentuose nustatytos</p>

	ataskaita (2016 m.)	<p>tvarkos ir turėti šiuose Reglamentuose nurodytus leidimus, pažymėjimus ir kitus dokumentus. Kiekvieną kartą pervežant gyvūnus ir augalus, jų dalis ar iš jų pagamintas prekės reikia patiekti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro išduotą atskirą leidimą, išežant į Lietuvą/ išežant iš Lietuvos į trečias šalis gyvūnus ir augalus, jų dalis arba iš jų pagamintus produktus, muitinės formalumus tvarkyti leidžiama tik pateikus reikalingus leidimus.</p> <p>Remiantis Lietuvos Respublikos muitinės ataskaita 2016 m. nenurode nei vieno atvejo, kai prekės buvo konfiskuotos dėl CITES reikalavimų pažeidimo.</p> <p>Lietuvoje neauga CITES medžių rūšys.</p>
--	---------------------	---

Atliekant rizikos vertinimą taip pat buvo atsižvelgta į ginkluotų konfliktų masto svarbą medienos ruošos valstybėje – Lietuvoje bei Jungtiniai Tautų Saugumo Tarybos ir Europos Sajungos Tarybos nustatytos sankcijos dėl medienos importo ir eksporto. Kadangi Lietuvos nevyksta ginkluoti konfliktai bei nėra jokių sankcijų iš Jungtiniai Tautų Saugumo Tarybos ir Europos Sajungos Tarybos dėl medienos importo ir eksporto, todėl rizika šiose kategorijose nėra.

PRIEDAS NR. 2

Urėdijos parengtas

LegalSource rizikos mažinimo priemonių planas

1. Identifikuotų rizikų sąrašas

VĮ Valstybinių miškų urėdijos Anykščių regioniniame padalinyje dėl teisės aktų pažeidimo medienos ruošos ir prekybos metu nustatyta reikšminga rizika šiam rodikliui:

1.11. Darbuotojų sauga ir sveikata

Reikšminga rizika identifikuota miškininkystės sektoriuje, vykdant miško kirtimą pjūklu ir su kirtimu susijusius darbus.

Miško kirtimas medkirte laikomas mažiau rizikingu, todėl rizika susijusi su miško kirtimu medkirte laikoma nereikšminga.

Kasdienė miškų tvarkymo vieneto veikla, nesusijusi su miško kirtimu, nėra laikoma pavojinga, todėl rizika yra nereikšminga.

1.1 Veiksmai, kurie bus atliekami siekiant sumažinti nustatytą riziką

1.1.1 Rangovų, vykdančių miško kirtimo darbus pjūklu (įskaitant krūmapjoves) kontrolė:

A) Pasirašant sutartis su rangovais miško kirtimui ir su juo susijusiems darbams, sutartyse turi būti nurodyta, kad rangovinė įmonė privalo ir sutinka užtikrinti savo darbuotojų saugumą darbe visomis įmanomomis priemonėmis.

B) Sudarant sutartis su rangovais miškų tvarkymo vienetas turi būti pateikiamas sąrašas darbuotojų, kurie dirbs miško kirtimo ir su juo susijusius darbus. Miškų tvarkymo vienetas turi reikalauti darbuotojų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijų. Jei po sutarties sudarymo rangovinėje įmonėje įdarbinami nauji darbuotojai, kurie atliks miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, rangovinė įmonė turi informuoti miškų tvarkymo vienetą apie tuos darbuotojus ir pateikti jų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas. Darbuotojai, apie kuriuos nebuvo informuota miškų tvarkymo vienetas, negali dirbti miško kirtimo ir su juo susijusių darbų.

C) Rangovai, kurie miško kirtimo ir su juo susijusiems darbams atlikti naudojasi subrangovų paslaugomis, turi raštu apie tai informuoti miškų tvarkymo vienetą bei nurodyti datas, nuo kada iki kada ir kuriose vietose dirbs subrangovinės įmonės. Visi reikalavimai, kurie yra taikomi rangovams, yra taikomi ir subrangovams, t.y.

reikalavimai laikytis darbų saugos reikalavimų, miškų tvarkymo vieneto informavimas apie miško darbininkus, jų kvalifikaciją ir kt. Jei miškų tvarkymo vienetas nėra informuotas apie subrangovus, šie negali dirbti miško kirtimo ir su juo susijusių darbų miškų tvarkymo vieneto miškuose.

D) Vieną kartą per mėnesį kiekviena rangovinė įmonė, dirbanti miškų tvarkymo vieneto prižiūrimuose miškuose, turi būti patikrinta atsakingų miškų tvarkymo vieneto darbuotojų, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi su darbų sauga susijusių ir kitų išvardintų reikalavimų:

- a. Ar dėvimos asmens apsaugos priemonės (drabužiai su ryškios oranžinės ar geltonos spalvos elementais, apsauginis šalmas, veidą ir akis apsaugantis tinklelis ar skydelis, prieštriukšminės ausinės, apsauginės pirštinės, kelnės su apsauga nuo įpjovimo, batai su pirštus saugančiu metaliniu ar plastikiniu priekiu ir rantytais padais)?
- b. Ar yra pirmosios medicininės pagalbos rinkinys darbo vietoje?
- c. Ar dirbant laikomasi nustatyto saugų atstumų jeigu biržėje dirba kiti pjovėjai (2,5 medžio aukščio)?
- d. Ar pjūklai yra techniškai tvarkingi, ar yra grandinės gaudytuvas, ir ar gerai veikia grandinės stabdis?
- e. Ar teisingai kertami medžiai (turi būti teisingai paliekamos užtūros)?
- f. Ar biržėje nėra įstrigusių medžių, jei tokie yra, ar pavojinga jų galimo kritimo zona apjuosta gerai matoma STOP juosta?
- g. Ar miško kirtėjai turi galiojančius atitinkamą kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus?
- h. Ar yra pastatyti įspėjamieji ženklai prie kelių į kertamas biržes?
- i. Ar yra STOP juosta, skirta aptverti įstrigusiems medžiams, darbo vietoje?
- j. Ar darbus vykdo rangovinė įmonė, tiesiogiai sudariusi sutartį su miškų tvarkymo vienetu, ar subrangovinė įmonė, neturinti tiesioginės sutarties su miškų tvarkymo vienetu?
- k. Ar miškų tvarkymo vienetui yra pranešta apie visus biržėje dirbančius darbininkus (Žr. punktą 1.1.1. B)?

Po kiekvieno patikrinimo surašomas aktas, kuriame nurodoma, kokie darbų saugos reikalavimai buvo vertinti bei nurodomi pastebėjimai. Nustačius neatitiktis darbų saugos ir kitiems reikalavimams, siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų, darbai turi būti stabdomi iki tol, kol bus pašalintos neatitiktys.

E) Miškų tvarkymo vienetas 1 kartą per metus turi išanalizuoti darbų saugos patikrinimo aktus, surašytus per paskutinius 12 mėnesių bei turi parengti santrauką nustatytų neatitikčių, susijusių su darbų saugos reikalavimų nesilaikymu. Išanalizavus dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, miškų tvarkymo vienetas turi identifikuoti neatitikčių atsiradimo priežastis bei imtis priemonių, kad jos nepasikartotų.

F) Miškų tvarkymo vienetas turi registruoti įvykusius nelaimingus atsitikimus, susijusius su medienos ruoša. Kiekvieno nelaimingo atsitikimo atveju turi būti išanalizuotos nelaimingo atsitikimo priežastys bei imtasi atitinkamų priemonių, kad jos nepasikartotų. Tai gali būti papildomas darbuotojų informavimas, mokymai, didesnis tikrinimų skaičius darbo vietoje ir pan.

1.1.2 Miškų tvarkymo vieneto darbininkų, vykdančių miško kirtimo darbus pjūklu kontrolė:

A) Miškų tvarkymo vienetas turi užtikrinti, kad darbuotojams, dirbantiems miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, būtų suteikta atitinkama kvalifikacija bei tai patvirtinantys galiojantys dokumentai.

B) Darbuotojai turi būti supažindinti su saugaus darbo instrukcijomis, miško darbų saugos taisyklėmis ir kitais saugą darbe reglamentuojančiais reikalavimais bei turi būti saugomi tai patvirtinantys dokumentai.

C) Vieną kartą per mėnesį kiekviena miškų tvarkymo vieneto darbuotojų, dirbančių miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, brigada ar pavienis darbininkas (kai tai leidžia miško darbų saugos taisyklės) turi būti patikrintas atsakingų miškų tvarkymo vieneto darbuotojų, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi su darbų sauga susijusių ir kitų išvardintų reikalavimų:

- a. Ar dėvimos asmens apsaugos priemonės (drabužiai su ryškios oranžinės ar geltonos spalvos elementais, apsauginis šalmas, veidą ir akis apsaugantis tinklelis ar skydelis, prieštriukšminės ausinės, apsauginės pirštinės, kelnės su apsauga nuo įpjovimo, batai su pirštus saugančiu metaliniu ar plastikiniu priekiu ir rantytais padais)?

-
- b. Ar yra pirmosios medicininės pagalbos rinkinys darbo vietoje?
 - c. Ar dirbant laikomasi nustatyto saugų atstumų jeigu biržėje dirba kiti pjobėjai (2,5 medžio aukščio)?
 - d. Ar pjūklai yra techniškai tvarkingi, ar yra grandinės gaudytuvas, ir ar gerai veikia grandinės stabdis?
 - e. Ar teisingai kertami medžiai (turi būti teisingai paliekamos užtūros)?
 - f. Ar biržėje nėra įstrigusių medžių, jei tokie yra, ar pavojinga jų galimo kritimo zona apjuosta gerai matoma STOP juosta?
 - g. Ar yra pastatyti įspėjamieji ženklai prie kelių į kertamas biržes?
 - h. Ar yra STOP juosta, skirta aptverti įstrigusiems medžiams, darbo vietoje?

Po kiekvieno patikrinimo surašomas aktas, kuriame nurodoma, kokie darbų saugos reikalavimai buvo vertinti bei nurodomi pastebėjimai. Nustačius neatitiktis darbų saugos ir kitiems reikalavimams, siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų, darbai turi būti stabdomi iki tol, kol bus pašalintos neatitiktys.

D) Miškų tvarkymo vienetas 1 kartą per metus turi išanalizuoti darbų saugos patikrinimo aktus, surašytus per paskutinius 12 mėnesių bei turi parengti santrauką nustatyti neatitikčių, susijusių su darbų saugos reikalavimų nesilaikymu. Išanalizavus dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, miškų tvarkymo vienetas turi identifikuoti neatitikčių atsiradimo priežastis bei imtis priemonių, kad jos nepasikartotų.

E) Miškų tvarkymo vienetas turi registratoriui įvykusius nelaimingus atsitikimus, susijusius su medienos ruoša. Kiekvieno nelaimingo atsitikimo atveju turi būti išanalizuotos nelaimingo atsitikimo priežastys bei imtasi atitinkamų priemonių, kad jos nepasikartotų. Tai gali būti papildomas darbuotojų informavimas, mokymai, didesnis tikrinimų skaičius darbo vietoje ir pan.

2. Rizikos mažinimo veiksmų įvykdymo terminai ir atsakingo(-ų) darbuotojo(-ų) paskyrimas identifikuotos(-ų) rizikos(-ų) sumažinimo veiksmams atlikti

Veiksmai rizikai sumažinti (žr. 1.1 poskyri)	Rizikos mažinimo veiksmų įvykdymo terminai	Atsakingas darbuotojas
1.1.1 A)	Pasirašant sutartį	Valdas Šaučiūnas
1.1.1 B)	Pasirašant sutartį	Valdas Šaučiūnas
1.1.1 C)	Pasirašant sutartį	Valdas Šaučiūnas
1.1.1 D)	Ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, girininkai, meistrai
1.1.1 E)	Ne rečiau kaip 1 kartą per metus	Jolanta Prusevičienė
1.1.1 F)	Įvykus įvykiui	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, girininkai
1.1.2 A)	Priimant į darbą	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, Ina Jasienė, girininkai
1.1.2 B)	Priimant į darbą, ne rečiau kaip kartą per metus, įvykus nelaimingam atsitikimui	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, girininkai
1.1.2 C)	Ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, girininkai, meistrai
1.1.2 D)	Ne rečiau kaip 1 kartą per metus	Jolanta Prusevičienė,
1.1.2 E)	Įvykus įvykiui	Valdas Šaučiūnas, Jolanta Prusevičienė, girininkai

3. Papildoma informacija ar tolesni veiksmai, jeigu reikia

Identifikavus naujas rizikas, susijusias su galimu teisés aktų pažeidimu medienos ruošos ir prekybos metu, šis rizikos mažinimo priemonių planas turi būti peržiūrimas ir atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad priimtos priemonės efektyviai sumažintų galimas rizikas. Be to, atsiradus poreikiui, ar įvykus pasikeitimams, rizikos mažinimo priemonės gali būti papildytos ar išbrauktos, jei jos tampa neaktualios.